

Kompetenceplan for dansk på Steiner HF

Indledning

Rudolf Steiner skolen er tolvårig med en otteårig grundskole og en fireårig overskole/overbygning. Denne kompetenceplan relaterer sig til overskolen/overbygningen i faget dansk, dækkende for undervisningen fra 10. til 12. klassetrin (dvs. elementer i 10. klasse + hele 1.-2. HF). På Steiner-skolerne tilrettelægges undervisningen, så et fags progression og sammenhæng er tilpasset den unges alder. Således danner den almene udvikling af det unge menneske grundlag for de faglige temaer, der undervises i for hver årgang. Læs mere i "Introduktion til Rudolf Steiner-skolens læreplan".

Ved godkendelsen af den toårige Steiner HF for skolernes 11. og 12. klassetrin (1.-2. HF) skal [Undervisningsministeriets læreplan for dansk \(A-niveau\)](#) følges.

Det fremgår af denne læreplan, at Kernestoffet [i dansk] består af primært dansksprogede tekster suppleret med norske og svenske tekster på originalsprog. Kernestoffet behandles i et sprogligt, litterært og mediemæssigt perspektiv, som skønsomt vægtes ligeligt. De tre perspektiver indgår i et tæt samspil i undervisningen, herunder i de enkelte forløb.

Desuden er der krav om, at danskfaget – i samspil med historiefaget – bidrager til udarbejdelse af en historieopgave, som i Steiner HF vil kunne indgå som en del af et periodehefte. Kravet er, at danskfaget bidrager med metodisk funderet tekstlæsning.

Formål og perspektiv

Som det fremgår af HF-læreplanen for dansk tjener faget både et dannelsesmæssigt og studieforberegende formål, idet "[d]anskfaget beskæftiger sig med viden og kundskab om og undersøgelse af dansksprogede tekster i en national og global virkelighed. Gennem undersøgelse og produktion af dansksprogede tekster, med udgangspunkt i et udvidet tekstbegreb, er fokus på at forbinde sprog, kultur, historie, æstetik og kommunikation i en konkret virkelighed. Gennem tekstlæsningen bringes oplevelse, analyse og fortolkning i samspil. I den produktive dimension af faget udvikles elevens udtryksfærdighed og formidlingsbevidsthed og arbejdet med tekstproduktion forbindes med undersøgelsen af tekster. Det er karakteristisk, at de tekstanalytiske aktiviteter indgår i et tæt samspil i både den receptive og den produktive dimension af faget."

På Steiner HF suppleres denne faglige identitetsbeskrivelse med et udvidet dannelsesfokus, hvori arbejdet med sproget som sådan – det vil sige selve betydningsdannelsen som en menneskelig aktivitet – bliver udgangspunkt for en fortløbende, etisk diskussion om historiske og praktiske værdier.

Formålet med at føre sådan en fortløbende diskussion er, at faget dermed skal bidrage til etableringen af den individuelle elevs mulighed for at opleve sig selv som værdisættende i et semantisk univers af problemstillinger, der både har filosofiske, videnskabelige, historiske, aktuelle, eksistentielle og sociale perspektiver.

I den forbindelse har danskfaget på Steiner HF et forpligtet forhold til arbejdet med oversat litteratur og filosofi.

Kompetencemål

Undervisningen indløser danskfagets faglige mål, idet eleverne skal kunne...

- udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt
- beherske skriftsprogets normer for korrekthed og anvende grammatiske og stilistiske grundbegreber
- demonstrere indblik i sprogets funktion og variation, herunder dets samspil med kultur og samfund – anvende centrale mundtlige fremstillingsformer (herunder holde oplæg og argumentere for et synspunkt) med formidlingsbevidsthed
- anvende centrale skriftlige fremstillingsformer (herunder redegøre, diskutere, analysere, fortolke og vurdere) med formidlingsbevidsthed.
- analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster
- analysere og vurdere teksters kommunikative betydning
- demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund
- demonstrere kendskab til og forholde sig reflekteret til medie billedet i dag
- navigere og udvælge og forholde sig kritisk og analytisk til information i alle medier samt deltage i og bidrage til digitale fællesskaber
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder
- undersøge virkelighedsnære problemstillinger og udvikle og vurdere løsninger, hvor fagets viden og metoder anvendes

Hertil kommer, at eleverne på Steiner HF skal kunne...

- diskutere kulturelle og samfundsmæssige fænomeners eksistentielle implikationer
- perspektivere til globale, kulturhistoriske fænomener
- vurdere kulturhistoriske fænomener i en teoretisk og filosofisk kontekst

Emneområder

Sprog

Jf. [HF-læreplan](#):

- Kommunikationsteori

- Argumentation
- Retorik
- Værklæsning med reference til HF-fagpakken: fx en diskuterende tekst (essaysamling, teori)
- Min to forløb om skriftlighed/formidlingsbevidsthed
- Fagligt samspil med historie ang. metode (analysestrategi)

Hertil kommer, at eleverne på Steiner HF arbejder med sprogfilosofi og lingvistik.

Litteratur

Jf. [HF-læreplan](#):

- Værklæsning, heraf...
 - Min. én roman
 - Min. én digtsamling
 - Min. to værker, der refererer til litteraturhistorisk (epokal) gennemgang
- Oplysningstid
- Romantik
- Realisme
- Modernisme
- Litteratur fra de seneste fem år
- Kanonlæsning, herunder min én tekst af...
 - Holberg, Oehlenschläger, Grundtvig, Blicher, H.C. Andersen, Bang, Pontoppidan, J. V. Jensen, Andersen Nexø, Tom Kristensen, Blixen, M. A. Hansen, Seeberg og Rifbjerg
- Analysemetoder
- Kreativ arbejds- og skriveproces
- Svenske og norske originaltekster (evt. under sprog/medier)

Hertil kommer, at eleverne på Steiner HF arbejder i udvidet grad med poetik, metrik og eksistentielle og filosofiske perspektiver. Desuden læses verdenslitteratur, herunder kulturbærende filosofi og æstetisk teori, fra oplysningstiden og frem til nutiden.

Medier

Jf. [HF-læreplan](#):

- Værklæsning, heraf...
 - Min. én dokumentarfilm
- Nyheder og ”dokumentartekster” (en ministeriel neologisme)
- Visuelle udtryksformer (billeder, film og filmiske virkemidler)
- Sociale medier, herunder mediebrug
- Remediering

Hertil kommer, at elever på Steiner HF arbejder i udvidet grad med billedanalyse i samspil med billedkunst, historie, religion og samfundsfag i relation til de studie- og dannelsesrejser, der indgår i Steiner HF.

Evaluering

Eleverne evaluerer løbende egne indsatser i samtaler, diskussioner og portfolioarbejde. Underviserne evaluerer kontinuerligt eleverne skriftligt i kommentarer til skriftlige afleveringer, herunder periodehæfter, samt mundtligt i samtaler, der både foregår individuelt og i grupper. Elevens samlede indsats i 1. og 2. HF evalueres i afgangsvidenbyrdet, som tager udgangspunkt i fagets kompetencemål.